

דברי הכפר

גשמי ברכה
מאגרי המים בצפון מתמלאים,
ומפלים הכנרת ממשיך לעלות

גיליון מס' 2555 י' באדר א' תשע"ט * 15 בפברואר 2019
כפר הנשיא * עלון פנימי
עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

אדר א' ואדר ב': מיהו ה'אדר' האמיתי? כל מה שרציתם לדעת על שני 'אדרים'. למה יש שנה מעוברת, מדוע דווקא חודש אדר מופיע לפעמים פעמיים, ובמה זה תלוי? המדריך שיעשה לכם סדר בנושא השנה המעוברת ושני אדריה.

גל סער

מאז שחילקו את השנה לחלוקה של חודשים ושבועות וימים ואת הימים לשעות ודקות ושניות.

הספירה שנתית שהתחילה כל בוקר והסתיימה לאחר 24 שעות הראתה שבשנה שלמה יש 365 ימים ועוד רבע יום (365.25) כשמחלקים את החודשים לימים, מגיעים למספר שאינו עגול ואז התחילו לחשב חישובים ולנסות כל מיני הרכבים של מספרים וההרכב המוצלח ביותר בלוח השנה העברי היה – לחלק את החודשים כך שיש חמישה חודשים של 29 יום (כ"ט) ושבעה חודשים חדשים של שלושים יום (ל').

כשעושים את החשבון של ספירת הימים לפי החלוקה הזו מגיעים לסה"כ 355 יום בשנה – וחסרים 10 ימים כל שנה כדי להגיע ל – 365 לכן פעם בשלוש שנים מוסיפים את שלושים הימים החסרים ומאזנים את הספירה.

בלוח השנה הלועזי אגב – יש שבעה חודשים של 31 יום וחמישה חודשים של 30 יום – שזה מגיע לסה"כ של 367 יום בשנה – שזה יומיים עודף. לכן כל שנה פברואר הוא רק 28 יום וכך מצליחים להגיע ל – 365 יום בשנה אבל כמו שאמרתי בהתחלה – יש עוד רבע יום שמתווסף כל שנה – לכן מוסיפים פעם בארבע שנים את היום הנוסף לפברואר.

עד כאן הספירה – עכשיו השאלה – למה בעצם מוסיפים באדר ולא בחודש אחר? והתשובה היא – כי אדר הוא החודש האחרון בשנה – מוזר – אבל עובדה. פעם לא היו מתחילים לספור בתשרי – אלא בניסן – כי האמינו שהכל מתחיל באביב. את ראש השנה ב – "א בתשרי" קבעו רק חז"ל הרבה יותר מאוחר מכל מיני סיבות, אבל החודש הראשון כשהתחילו לספור היה ניסן – חודש האביב הראשון. ומכאן שאדר היה החודש האחרון ולכן הוסיפו את החודש הנוסף בסוף השנה – באדר.

גם בספירה הלועזית אגב זה מוכיח שהתחילו לספור באביב – ז"א במרץ לכן פברואר זה החודש האחרון והוא קיבל את תוספת היום הנוסף.

עד כאן התשובות לשאלותייך – אם זה מעניין מישהו.....

בברכה. גל סער

על דא ועל הא / מעט: תמר וולפין

קו 73

כזכור לכם, התחלתי לפני קרוב לשנה לנדנד למשרד התחבורה ולמועצה האזורית, שקו האוטובוס מס' 73 ייכנס לכפר הנשיא בדרכו לבית חולים זיו, והתחנה המרכזית בצפת. לפני שלושה חדשים הגיעה תשובת משרד התחבורה שהשינוי יתבצע במהלך 2019. מכיוון ששנת 2019 כבר נכנסה להילוך גבוה, החלטתי לשוב ולנדנד על מנת שזה באמת יקרה. גל סער, מחויב לעניין וגם הוא לא מניח למועצה האזורית (מי שמטפל בנושא הוא אסף לנגנטל, הקב"ט), וגם אני התקשרתי אליו. אסף הבטיח לי שגם הוא מחויב לעניין, ושבמשרד התחבורה אמרו שהם מחכים לקבלת התקציב (????). סכמתי עם אסף שלא נרפה ממשרד התחבורה, ונמשיך לנדנד עד שיימאס להם מאתנו ויעשו את מה שצריך לעשות.

ירושלים של רסיסים ושל דמעות

בשבוע שעבר ראיתי בסינמטק של ראש פינה סרט דוקומנטרי חדש, פרי יצירתן של שתי אחיות רוטי גבע וליאורה קוריאנקר. הסרט מבוסס על הסרטים שצילמה אימן של האחיות בתקופה של לפני מלחמת השחרור ובעיקר במהלכה, בירושלים. הסרט מתמקד בשכונה קטנה צמודה לרחביה, קריית שמואל, ולמעשה מתמקד בדיירים של שני בתים בשכונה. רוב האבות במשפחות אלה היו אקדמאים: רופאים, מדענים, מרצים באוניברסיטה העברית על הר הצופים. במהלך המלחמה מתגייסים האבות לצבא ההגנה לישראל, כחיילים מן השורה. ובתוך שכונה קטנה זאת, שלושה או ארבעה אבות נהרגים, והילדים, גיבורי הסרט נותרם יתומים. יוצרות הסרט הצליחו לאתר רבים מהילדים היתומים האלה והילדים האחרים מן השכונה, כולם היום בני 80 או קרוב לכך, לשחזר את חוויות הימים ההם. רוב הילדים זוכרים דווקא את החוויות המרגשות שלהם כילדים, ובעיקר איך היו רצים אחרי כל הפגזה לאסוף רסיסים. ואכן, הסרט נקרא שם "לאסוף רסיסים" (עם המשמעות הכפולה של השם), זיכרונות המחסור במים ובמזון מתלווים לסיפורים מתוך נקודות הראייה של הילדים, אבל הצופים המבוגרים בשנת 2019 מבינים את הקשיים הבלתי נסבלים, שחוו האימהות הגיבורות שלהם,

תוך כדי מאמצים לקיים אורח חיים נורמלי ככל האפשר ביום יום של איום קיומי על האוכלוסייה הקטנטונת והחלשה של יהודי ירושלים.

לא מעט מהזיכרונות האלה הם הזיכרונות שלי מאותה התקופה.

בסוף השבוע נסענו לירושלים לפגישה עם חברי מ"התנועה המאוחדת", ששים שנה אחרי שישבנו בקן או סביב מדורה, שרנו שירים ברצף של שעות והתווכחנו ברצינות תהומית על איך בונים עולם צודק יותר. שתיים מהחברות גרו בשכונה ההיא, קריית שמואל, וגם הן זכרו את ימי המלחמה כימים של הרפתקאות ומשחקי ילדים, מבלי שנבין את כובד החרדה האין סופית ומלחמת הקיום של הורינו בימים ההם.

מבחינתי, הסרט, למרות שמבחינה מקצועית, קולנועית, הוא לוקה בחולשות רבות, היה חוויה מטלטלת. במלחמת העצמאות אחד מכל מאה חיילים, אזרחים, זקנים, נשים וילדים, נהרגו. אני נזכרת בצרחות היגון והכאב שנשמעו מהבית של השכנים, ברגע שהגיעה אליהם הידיעה שבנם נפל במלחמה.

בשנייה מסוימת במהלך הסרט, ראיתי פתאום משהו שנראה לי כתמונת בזק, ממסע ההלוויה ההמונית שהתקיימה אחרי המלחמה. על המסע הזה כתבתי בזיכרונותיי לפי חמש שנים, ואני מביאה את הפרק הזה כאן.

עיר של דמעות

...הלוויות רבות עוברות את ירושלים, והאבל הפרטי מתערב באבל הציבורי.

כשהייתי בכתה ג', שנה אחרי תום מלחמת העצמאות, הקימו את בית הקברות הצבאי על הר הרצל, והעבירו אליו את ארונות הקבורה של מאות חיילי צה"ל שנטמנו באופן זמני במקומות שונים בארץ. הלוויה ענקית עברה את רחובות ירושלים. אותנו, ילדי בתי-הספר לקחו לעמוד על המדרכות וללוות את המלווים.

יחד עם המונים רבים אחרים, גדשנו את המדרכות כשאנו ממררים בבכי.

ארונות העץ הועמסו ששה-ששה על גבי משאיות. מאחורי כל משאית הלכו קרובי המשפחה, אימהות שהשעינו את תמונות יקיריהן על גב המשאית והתייפחו בבכי קורע לב, בדמעות ובצעקות. רגליהן כושלות, אך הן ממשיכות ללכת מאחורי המשאית הנוסעת לאט. ואחרי המשאית הזאת עוד משאית, ועוד אימהות ועוד תמונות, ועוד בכי, ועוד משאית ועוד ללא סוף. ודמעותיי מההלוויה הזאת שבות ומציפות אותי בכל פעם שאני רואה את התמונה הזאת מול עיני...

תמר וולפין

אמיל גרינצוויג, קורבן ההסתה הראשון של החברה הישראלית

1. השבוע לפני 36 שנה, ב-10 בפברואר 1983, התקיימה הפגנת "שלום עכשיו" בדרישה למלא את מסקנות ועדת כהן, אשר חקרה את הטבח במחנות הפליטים סברה ושתילה בימי מלחמת לבנון. מסקנות הוועדה הוגשו ביום 7 בפברואר 1983, ובתגובה למסקנות הקשות, שהכילו פסקאות חריפות כנגד ראשי הממשל דאז, ובהם שר הביטחון אריאל שרון וראש הממשלה מנחם בגין, הובילה "שלום עכשיו" הפגנה אשר יצאה ממרכז ירושלים אל משרד ראש הממשלה, שם התקיימה באותה עת ישיבת ממשלה שדנה בממצאים ומסקנות של ועדת כהן. המפגינים תבעו לקבל את המלצות הוועדה לפיטורי שרון. ההפגנה נתקלה בהתנגדות מתחילת מסלולה, וסבלה מצעקות ואף מהתנכלויות פיזיות. לשיא הגיעו הדברים כאשר נזרק רימון רסס אל המפגינים שעמדו בכניסה לבניין בנק ישראל מול בניין משרד ראש הממשלה. מפגיעתו נהרג אמיל גרינצוויג, ונפצעו תשעה מפגינים, בהם אברהם בורג ויובל שטייניץ.

2. אמיל גרינצוויג, פעיל "שלום עכשיו", היה אז בן 35. יליד העיר קלוז' ברומניה ובן לניצולת אושוויץ. הוא גדל בצרפת ובברזיל ובשנת 1963, כשהתייתם מאביו, עלה לישראל עם אמו ועם אחיו אליעזר והתגורר בחיפה. בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים. עבד כמורה למתמטיקה בקיבוצים בנגב ולאחר מכן במכון ון ליר בירושלים. עסק בפרויקטים חינוכיים להקניית תרבות דיון ומשא ומתן סביב נושאים במחלוקת, ולחיזוק ההבנה ההדדית בין נוער יהודי וערבי.

3. "...מה היא אותה התוספת למעורבות, אשר הופכת אותה למחויבות פעילה? כדי לאפיין אותה, אין מנוס מכניסה לדיון במושג העשייה, ודיון זה לא נראה לי קל יותר מן הדיון במושג המחויבות. לפי דעתי, תנאי הכרחי – אך לא מספיק – להפיכת מעורבות, כמאופיינת כאן, למחויבות פעילה, הוא הנכונות לשלם מחיר כלשהו עבור העמדה הנקוטה. נכונות זו לשלם מחיר היא המבחינה בין עמדה שאדם שומר לעצמו "בבטן" ובין עמדה שהוא נוקט ומוכן גם לעשות משהו עבורה..." (אמיל גרינצוויג מתוך דברים שכתב)

4. בראשית 1984 נתפס הרוצח יונה אברושמי, ולוחם בגדוד 13 של גולני ותושב ירושלים, בעקבות מידע מסוכן משטרתי. למרות שאברושמי הודה במעשה בחקירה, שינה אחר כך את גרסתו וסירב תקופה ארוכה להודות שזרק

את הרימון. בשנת 1985 הורשע ברצח ונידון למאסר עולם. ערעור שהגיש על פסק הדין נדחה בשנת 1987. בשלב מסוים הודה אברושמי שוב ברצח וביקש הקלה בעונשו. הוא טען שהושפע מהסתה שהייתה לדבריו באותה עת כנגד אנשי שלום עכשיו ושלמעשה היה כלי בידיהם של אנשי ימין שברחו אחר כך מאחריות. לדבריו, הוא ראה במפגינים בוגדים. ב-26 בינואר 2011 שוחרר יונה אברושמי עם תום מאסרו.

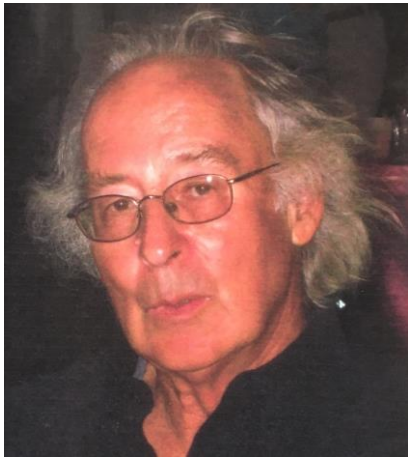

5. בבחירות הקרובות יונה אברושמי יצביע לכנסת. אמיל גרינצוויג כבר לא.

אמיל גרינצוויג

נעים להכיר / מיכל אשחר

השאלות זהות בכל שבוע, השאיפה היא להכיר את כל חברי הקהילה,

והשבוע – **אסף מסר**, גר ליד הבריכה

איך הגעתי לקיבוץ

במקור אני מקנדה. בילדות שלי, בבית הכנסת סוכות ופסח היו נותנים לנו תמרים ותאנים מישראל, וזה היה הטעם הראשון שלי מהארץ. גם ראינו סרטים מישראל, קראתי ספרים ופגשתי חברה, והייתי במחנות קיץ יהודיים – אגב, באחד מהם עם לאונרד כהן, שגם הוא קנדי. כך שרציתי להגיע לארץ, לחיים של קיבוץ, חיים משותפים, זה הדליק אותי.

דרך אנשים שפגשתי הגעתי להכשרה של השומר הצעיר בניו ג'רזי, שם פגשתי את חנה שהגיעה מניו-יורק והתחתנו. אחרי שנתיים עלינו לארץ עם גרעין לקיבוץ ברקאי, שם נולד הבן הבכור שלנו, גלעד. מכיוון שלא היתה שם לינה משפחתית, החלטנו לנסוע לקנדה לשנה וחצי, כשהכוונה שלנו לחזור אח"כ לקיבוץ.

באותו זמן היה לחנה בן דוד בכפר הנשיא, והתכתבנו. הוא סיפר לנו שהתחילו כאן בלינה משפחתית, זה הדליק אותנו ופנינו לקיבוץ, התקבלנו כמועמדים והגענו לכאן. באותה תקופה היו כאן הרבה קבוצות – מתנדבים, קבוצה שנקראה "ברידג" מאנגליה, קבוצת summer in kibutz.. לקח לנו זמן להבין מי החברים של הקיבוץ ומי בקבוצות, ולקח לחברים זמן להבין שאנחנו לא מהקבוצות אלא מועמדים.

סיפור מההגעה שלנו לקיבוץ – זה היה באוגוסט 66, באותה תקופה הגבול עם סוריה היה פה, על הירדן. למחרת, הגיענו לכאן, מזכיר הקיבוץ עשה לנו סיור, הראה את הנוף והסביר הכל. היינו באמפי, ומעלינו, בגובה 0 כמעט, עברו מטוסי חיל האוויר. המזכיר אמר, אל תדאגו, שום דבר לא קורה פה. כמה דקות אח"כ, מישהו עובר ואומר – "שמעתם את החדשות? הפלנו כמה מיגים".

מה אני עושה בחיים

עבדתי בפלחה, בצאן, במטעים, בכותנה, ובאבוקדו מאז הקמתו ועד היום. היום, הרבה אחרי גיל פנסיה, אני עדיין עובד בחצי משרה, בהשקיה ובתיקון ציוד השקיה. זה אומר להחזיר לשימוש את הציוד, עם הרבה אילתור, פיתרונות שלא קיימים בספרים, עם מה שיש לנו על המדף. היה לי מזל לעבוד עם הרבה אנשים נפלאים במשך השנים ועד היום, ואני מאוד שמח שבענף שלנו יש שני צעירים מהמשק שממשיכים את העבודה הלאה.

בזמן הפנאי אין לי סבלנות לנסוע לשום מקום. ראש פינה מבחינתי זה חו"ל, צפת זה כבר פלנטה אחרת. אני אוהב לשבת בבית, לקרוא ספרים, להאזין למוסיקה, לדבר עם הנכדים בסקייפ.

קרובי משפחה בקיבוץ

אשתי – חנה

הבת שלי – מעיין

יש לנו עוד 6 ילדים – גלעד בק"ש, אילון בדרום, יהורם ונאור בקליפורניה, צילה באנגליה ועינת באוסטרליה.

כמה מילים על הקיבוץ

מה שעושה את כפר הנשיא לביתי, אלה דברים קטנים ומיוחדים. בימים הטובים של חדר האוכל, אחרי ארוחת הערב בד"כ החברים היו יורדים מתחת לחדר האוכל לסידור עבודה, וילדים היו מתאספים שם, רצים ושרים ומשחקים, פשוט חגיגה של שמחת חיים. זה נשאר לי בראש כמשהו שהיה מאוד טוב. מאוד חסר לי חדר האוכל עם המפגשים עם כולם.

היינו רואים סרט פעם בשבוע, במועדון או על הדשא. הרבה פעמים היה אירוע בסרט שהזמין תגובה, ומישהו מהקהל היה זורק בדיחה וכולם צחקו. זה לא היה קורה בבית קולנוע רגיל.

סביב מלחמת יום הכיפורים, הייתי מגויס עם היחידה שלי במילואים 6 חודשים ברמת הגולן, ואכלנו יום ולילה מנות קרב. הייתי מביא אותם מדי פעם לקיבוץ, והחבר'ה בחדר האוכל עשו את המקסימום ויצאו מגדרם כדי לבשל להם אוכל של בית.

משהו שאני רוצה לספר

בהכשרה בניו ג'רזי היו הרבה דברים מעניינים. באו לבקר אותנו הרבה אנשים מפורסמים – נתן יונתן, יהודה באואר ההיסטוריון, אוטו נפין שהיה החבר הכי טוב של אלברט איינשטיין בא מאוניברסיטת פרינסטון שהיתה סמוכה לשם, ובילה איתנו יום אחד בהכשרה, זה היה מאוד מיוחד. היינו נוסעים הרבה לניו-יורק, הלכנו להצגות, טיילנו בוויניגטון, בפילדלפיה - ניצלנו היטב את המצב.

יום אחד גולדה מאיר, שהיתה אז שרת החוץ (שנת 3-62) הגיעה במסגרת ביקור שלה בארה"ב לאוניברסיטת פרינסטון לדבר עם הסטודנטים. אז נסענו לראות ולשמוע. בסיום ניגשנו להציג את עצמנו, כחלוצים. בעודנו 2-3 מטרים ממנה, היא רואה אותנו, מרימה יד, ואומרת – don't tell me – shmutznikim!!!

היא זיהתה עוד לפני שפתחנו את הפה.

תודה רבה אסף, נעים להכיר!

ללא מילים !!!

דוד אלמן

פעמי משיח???

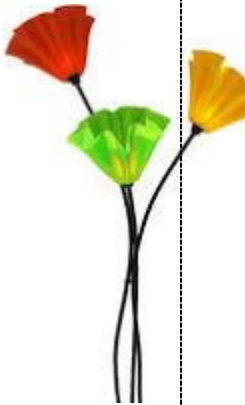
לא! סה"כ בונים סובה בצומת טובא.
"משיח לא בא. משיח גם לא מסמס."

אבל רגע... מי זה שם על החמור?

משולחן העורכת

יומן מסע / אביב גפן

שבילים ויציאה
רושם בתוך יומן מסע
להתערבב ולא להיבלע
רושם בתוך יומן מסע

והיה אם מישהו בא
אל תסתובב
כי זה תמיד יכול להיות
זה שידליק לך את הלב
יפרוק את הכאב בשלווה

מגע הרוך גובר על המכה
רושם בתוך יומן מסע
כולנו עשויים אבק של אהבה
רושם בתוך יומן מסע

מביטים למעלה ונושאים תפילות
כשבינתיים שוכחים
שהמשמעות לחיות
היא לשאול את השאלות ולענות

והיה אם מישהו בא...

